

Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning – uppföljningsrapport 2007

Sammanfattning

I regeringens skrivelse 2007/08:23 redovisas den årliga uppföljningen av Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning för perioden 2006–2008 i linje med EU:s Lissabonstrategi. Utskottet noterar att inga betydande förändringar är att vänta av Lissabonstrategins övergripande s.k. integrerade riktlinjer inför strategins kommande treårscykel. Regeringen bör dock verka för att positionerna flyttas fram inom ramen för gällande riktlinjer när det gäller frågor om frihandel respektive immaterialrätt. Vidare bör regeringen betona värdet av att EU:s mål om att minska företagares regelbörda verkligen realiseras liksom att subsidiaritetsprincipen värnas i det fortsatta arbetet med att utveckla Lissabonstrategin. Enligt utskottet bör riksdagen lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

Utskottet föreslår därutöver att riksdagen delvis ska bifalla tre av de motionsyrkanden som har väckts med anledning av regeringens skrivelse. Innebörden av detta är att jämställdhetsfrågor och insatser för sociala företag med bäring på Lissabonstrategin bör ges större utrymme i det nya svenska handlingsprogram som kommer att arbetas fram under år 2008. Handlingsprogrammet bör även kompletteras med en beskrivning av det som görs för att bekämpa sådant skattefusk som exempelvis användningen av svart arbetskraft.

Övriga motionsyrkanden avstyrks av utskottet, som hänvisar till att det fortsatta genomförandet av det svenska handlingsprogrammet kommer att göra det än mer lönsamt att arbeta, ytterligare stärka det svenska företagsklimatet och förbättra den svenska konkurrenskraften. Förändringar av inriktningen i linje med vad som anförs i motionerna är, enligt utskottets uppfattning, därför inte nödvändiga.

I tre reservationer (s; v; mp) redovisas respektive partiets uppfattningar om arbetet inom ramen för Lissabonstrategin.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Bakgrund	5
Skrivelsens struktur	6
Motionerna	6
Vissa kompletterande uppgifter	8
Tidigare riksdagsbehandling	8
Vårtoppmötet i mars 2007	8
De integrerade riktlinjerna	8
Nytt svenskt handlingsprogram	8
Angående social ekonomi	9
Utskottets ställningstagande	9
Inledning	9
Allmänt om det fortsatta arbetet inom Lissabonprocessen	9
Motionsyrkanden om social ekonomi m.m.	10
Övriga motionsyrkanden	10
Reservationer	11
1. Övriga motionsyrkanden, punkt 3 (s)	11
2. Övriga motionsyrkanden, punkt 3 (v)	12
3. Övriga motionsyrkanden, punkt 3 (mp)	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Skrivelsen	14
Följdmotionerna	14
<i>Bilaga 2</i>	
De integrerade riktlinjerna	16
<i>Bilaga 3</i>	
Strukturindikatorer för uppföljning av Lissabonstrategin, år 2006	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Allmänt om det fortsatta arbetet inom Lissabonprocessen

Riksdagen lägger skrivelse 2007/08:23 till handlingarna.

2. Motionsyrkanden om social ekonomi m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2007/08:N6 yrkandena 3, 4 och 6.

3. Övriga motionsyrkanden

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:N3, 2007/08:N4 yrkandena 1 och 2, 2007/08:N5 yrkandena 1 och 2 samt 2007/08:N6 yrkandena 1, 2 och 5.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

Stockholm den 4 december 2007

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Thomas Östros (s), Bertil Kjellberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Maria Plass (m), Berit Högman (s), Mikael Oscarsson (kd), Marie Weibull Kornias (m), Kent Persson (v), Karin Åström (s), Karin Granbom (fp), Per Bolund (mp), Staffan Anger (m) och Elisabeth Svantesson (m).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlas

dels regeringens skrivelse 2007/08:23 om Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning för perioden 2006–2008 – uppföljningsrapport 2007,

dels fyra motioner som väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Vid toppmötet i Lissabon i mars 2000 enades EU:s stats- och regeringschefer om en gemensam strategi för att på bred front möta de ekonomiska, sociala och miljörelaterade utmaningar som EU står inför – Lissabonstrategin. Vid Europeiska rådets möte i mars 2005 uppmanades medlemsstaterna att presentera nationella handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning för perioden 2005–2008 med årliga uppföljningsrapporter. Beslutet fattades i samband med Europeiska rådets halvtidsöversyn av Lissabonstrategin, och syftet var att stärka det politiska åtagandet och genomförandet av strategin på nationell nivå.

I februari 2007 behandlade riksdagen det av regeringen i november 2006 presenterade förslaget till reviderat handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning under perioden 2006–2008 (skr. 2006/07:23, bet. 2006/07:NU7). Sverige har i sitt handlingsprogram särskilt lyft fram att strategin ska återspegla såväl ekonomiskt och socialt som miljömässigt hållbar utveckling. Följande åtgärder har prioriterats:

- ett ökat arbetskraftsutbud
- ökad ekonomisk öppenhet mellan EU och omvärlden
- investeringar i forskning och utveckling
- ett bättre företagsklimat och regelförbättringar
- fortsatt integration av de finansiella marknaderna
- en hållbar energiförsörjning och klimatutveckling.

Sverige vill också att medlemsstaterna själva ska ta ett större ansvar för att genomföra strategin och de reformer som alla har kommit överens om.

Medlemsländernas årliga uppföljningsrapporter sammanställs och analyseras av kommissionen, vilken i sin tur presenterar en årlig rapport som utöver medlemsstaternas årliga rapporter även bygger på kommissionens årliga översyn av de insatser som har genomförts på EU-nivå inom ramen för Lissabonstrategin. Kommissionens årliga rapport släpps inom kort. Genomförandet av strategin följs även årligen upp vid Europeiska rådets vårtoppmöte på basis av kommissionens årliga rapport och medlemsstaternas redovisningar.

Skrivelsens struktur

Den nu aktuella skrivelsen från regeringen (skr. 2007/08:23) innehåller den årliga uppföljningen av handlingsprogrammet. I skrivelsen redovisas nästa steg i regeringens politik med fokus på att, som regeringen uttrycker det, minska utanförskapet, få fler i arbetet och göra det lönsamt att driva företag.

Utgångspunkten för de nationella handlingsprogrammen och de årliga uppföljningsrapporterna är de, av medlemsstaterna godkända, s.k. integrerade riktlinjerna. Riktlinjerna omfattar de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och de gemensamma riktlinjerna för sysselsättningspolitiken. De integrerade riktlinjerna finns mer utförligt beskrivna i en bilaga i skrivelsen och redovisas i punktform i detta betänkandes bilaga 2.

Skrivelsen inleds med ett avsnitt där det bl.a. ges en orientering om det ekonomiska läget i Sverige. Därefter följer de tre huvudavsnitten makroekonomisk politik, mikroekonomisk politik och sysselsättningspolitik. Med utgångspunkt från de integrerade riktlinjerna redovisas i vart och ett av dessa avsnitt politikens målsättningar och inriktning samt de åtgärder som har vidtagits eller planeras för perioden 2006–2008. För en närmare beskrivning av politikens inriktning och vidtagna och planerade insatser hänvisas till skrivelsen.

I skrivelsens bilaga 3 finns en tabell med ett antal strukturindikatorer där Sverige jämförs med övriga EU-länder. Tabellen återfinns i sin helhet i bilaga 3 till detta betänkande. Det kan nämnas att de ”topp- respektive bottenplaceringar” (de två högra kolumnerna i tabellen i bilagan) som redovisades för Sverige i förra årets skrivelse är desamma i årets skrivelse.

Motionerna

Med anledning av skrivelsen har det väckts fyra motioner. I motion 2007/08:N4 (s) liksom i motion 2007/08:N5 (s) anføres att Lissabonstrategin bör betona en helhetssyn på tillväxt. Med kritik av alliansens politik hänvisar motionärerna i första hand till de motioner som Socialdemokraterna har väckt inom olika utgiftsområden i samband med budgetpropositionen.

I förstnämnda motion lyfter motionärerna vidare fram behovet av insatser på de näringspolitiska och arbetsmarknadspolitiska områdena för att stärka svensk konkurrenskraft. Det gäller bl.a. satsningar på branschprogram och kommersialisering av forskningsresultat samt insatser för exportfrämjande och socialt företagande. På det arbetsmarknadspolitiska området understryks betydelsen av en god omställningsförsäkring vid arbetslöshet.

Motion 2007/08:N5 (s) innehåller även ett yrkande om vikten av att storstadsregionernas potential tas till vara för att stärka svensk konkurrenskraft.

Även i Vänsterpartiets kommittémotion 2007/08:N3 kritiseras den strategi för tillväxt och sysselsättning som regeringen presenterar i skrivelsen. Motionärerna anser att den föreslagna politiken leder till stagnerande till-

växt, ökad arbetslöshet, större utanförskap och större klass- och könsklyftor. I motionen redovisas en annan syn på vad som krävs för att skapa förutsättningar för full sysselsättning, tillväxt och hållbar utveckling. Förslagen i motionen återspeglar i huvudsak de förslag som Vänsterpartiet har presenterat i de motioner som partiet har väckt med anledning av budgetpropositionen för år 2008.

På liknande sätt hänvisas i motion 2007/08:N6 (mp) till Miljöpartiets parti- och kommittémotioner inom respektive område. I här aktuell motion lyfter motionärerna fram sådana frågor där de finner det anmärkningsvärt att regeringen inte har redovisat några ytterligare åtgärder i Sverige eller hur den avser att agera inom EU. Huvudfokus i motionen ligger på frågor inom miljöområdet.

Motionärerna anser att det inom ramen för Lissabonstrategin och dess genomförande inte ska överföras ytterligare beslutskompetens till EU inom socialpolitiken, utbildningspolitiken, arbetsmarknadspolitiken och den ekonomiska politiken. På miljöområdet är viss överflyttning acceptabel men först om det visar sig att den nationella miljöpolitiken inte får önskvärda effekter.

Motionärerna efterlyser också åtgärder på havsmiljö- och klimatområdena. De anser det vara otillfredsställande att det inte har avsatts några ekonomiska resurser för att uppnå målen om att minska utsläppen av växthusgaser och att väldigt lite har hänt sedan toppmötet i mars 2007. Mot den bakgrunden är det motionärernas uppfattning att regeringen ska ta fram en svensk strategi som innehåller konkreta förslag inom klimat- och havsmiljöområdena att driva inom EU inför kommande uppdateringar av EU:s Lissabonstrategi. De anser vidare att det är förvånande att inga initiativ tas för hur och inom vilka områden regeringen har för avsikt att agera för att stärka miljöarbetet, med särskild inriktning på klimatfrågan, utifrån EU:s åtaganden om Lissabonstrategin.

En annan fråga som motionärerna lyfter fram är jämställdhetsfrågan. De anser att jämställdhetsarbetet borde vara tydligare integrerat i samtliga riktlinjer, framför allt kring sysselsättning, välfärd och företagande.

Beträffande skrivelsens avsnitt om åtgärder mot fusk och överutnyttjande vill motionärerna lägga till åtgärder för att motverka skattefusk, och då framför allt svartarbete som anses vara ett område som det är minst lika viktigt att komma till rätta med.

Avslutningsvis lyfter motionärerna fram frågor om socialt företagande. De anser att utvecklingspotentialen inom den sociala ekonomin är stor i Sverige liksom de potentiella samhällsliga vinsterna. Enligt motionärerna bör regeringen, som en del i arbetet med genomförandet av Sveriges del i Lissabonstrategin, lära av andra länders arbete med social ekonomi och utarbeta en svensk strategi för socialt företagande.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Vid behandlingen av det handlingsprogram som regeringen presenterade i november 2006 uttryckte näringsutskottet stöd för det arbete som bedrivs inom ramen för Lissabonstrategin (skr. 2006/07:23, bet. 2006/07:NU7). Utskottet ansåg att regeringens politik låg i linje med Lissabonstrategins mål och riktlinjer.

I tre reservationer (s; v; mp) framfördes en annan syn än regeringens på handlingsprogrammet.

Vårtoppmötet i mars 2007

Vid Europeiska rådets möte i mars 2007 konstaterades det att Lissabonstrategin börjar ge resultat och att medlemsstaterna nu behöver utnyttja det gynnsamma konjunkturläget för att fortsätta med nödvändiga reformer för att stärka Europas konkurrenskraft. Toppmötet framhöll också att ett stärkande av det globala handelssystemet är av avgörande betydelse för Europas tillväxt och sysselsättning och underströk vikten av en ambitiös, allomfattande och balanserad överenskommelse i Doha-förhandlingarna. Europeiska rådet enades vidare om att minska den administrativa börda som härstammar från EU-lagstiftning med 25 % till år 2012.

De integrerade riktlinjerna

Som har nämnts ovan omfattar Lissabonstrategin 24 s.k. integrerade riktlinjer. Kommissionen har haft för avsikt att föreslå nya riktlinjer i samband med den årliga framstegsrapport som väntas i december. Som vägledning för kommissionens arbete har frågan diskuterats i flera olika rådskonstellationer under hösten 2007. Mot bakgrund av vad som bl.a. har framkommit vid dessa rådsmöten väntas kommissionen föreslå att de nuvarande riktlinjerna lämnas oförändrade. Fokus ska i stället läggas på genomförande av handlingsprogrammen i respektive medlemsland och på unionsnivå. Förslaget – som har ett brett stöd bland medlemsländerna – kommer att diskuteras i berörda rådskonstellationer och vid Europeiska rådets möte i mars 2008.

Nytt svenskt handlingsprogram

Det nu gällande svenska handlingsprogrammet för tillväxt och sysselsättning i enlighet med Lissabonstrategin gäller t.o.m. utgången av år 2008. Ett nytt handlingsprogram kommer att arbetas fram under år 2008 och föreläggas riksdagen under hösten 2008.

Angående social ekonomi

I några av motionerna efterfrågas satsningar på social ekonomi. Det kan med anledning av detta nämnas att regeringen i slutet av november 2007 meddelade sin avsikt att ge Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), Försäkringskassan och Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett brett, tvärsektorielt program med förslag på insatser som stimulerar till att fler sociala företag startar och växer.

Utskottets ställningstagande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller delvis tre motionsyrkanden. Beslutet innebär att kommande nationellt handlingsprogram bör kompletteras med en beskrivning av det som görs för att bekämpa sådant skattefusk som exempelvis användningen av svart arbetskraft. Vidare bör jämställdhetsfrågor och vissa frågor om social ekonomi ges större utrymme i handlingsprogrammet. Med hänvisning till de insatser som beskrivs i regeringens skrivelse avslår riksdagen övriga motionsyrkanden. Regeringens skrivelse läggs till handlingarna.

Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Inledning

Utskottet redovisar i följande avsnitt först sin syn på det fortsatta arbetet på EU-nivå inom ramen för Lissabonprocessen. Därefter behandlar utskottet de motioner som har väckts med anledning av här aktuell skrivelse. Dessa motioner avspeglar uppfattningen att det är en annan politik på olika områden än den som presenteras i regeringens skrivelse som behövs för att uppnå Lissabonstrategins mål. Synpunkterna går tillbaka på vad respektive parti har framfört i andra sammanhang, bl.a. i parti- och kommittémotioner med anledning av budgetpropositionen för år 2008.

Utskottet har inte för avsikt att gå in sakpolitiskt på dessa områden som i många fall berör andra utskotts ansvarsområden. De förslag eller åtgärder som beskrivs i regeringens skrivelse bereds av respektive berört utskott då de föreläggs riksdagen i form av propositioner.

Allmänt om det fortsatta arbetet inom Lissabonprocessen

Utskottet noterar inledningsvis att inga betydande förändringar är att vänta av strategins övergripande s.k. integrerade riktlinjer inför strategins kommande treårscykel. Inför och vid Europeiska rådets toppmöte våren 2008 bör regeringen, enligt utskottets uppfattning, verka för att positionerna flyttas fram inom ramen för gällande riktlinjer när det gäller frågor om

frihandel respektive immaterialrätt. I det senare fallet är det inte minst viktigt att nå en lösning i den komplexa patentfrågan. Det är även utskottets mening att regeringen vid överläggningar på EU-nivå bör betona värdet av att EU:s mål om att minska företagares regelbörda verkligen realiseras. Vidare förutsätter utskottet att regeringen värnar subsidiaritetsprincipen i det fortsatta arbetet med att utveckla Lissabonstrategin.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen ska lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

Motionsyrkanden om social ekonomi m.m.

När det gäller frågor om social ekonomi instämmer utskottet i det som aktualiseras i motion 2007/08:N6 (mp) om att det finns ett värde i att lära av andra länders erfarenheter på detta område. Samtidigt konstaterar utskottet att regeringen nyligen har givit ett antal myndigheter i uppdrag att ta fram ett brett, tvärsektoriellt program med förslag på insatser som stimulerar till att fler sociala företag startar och växer. Utskottet förutsätter att de för Lissabonprocessen relevanta åtgärder som regeringen har för avsikt att genomföra på detta område redovisas i kommande svenska handlingsprogram. Handlingsprogrammet bör även kompletteras med en beskrivning av det som, utöver ambitionen att motverka felaktiga utbetalningar från de svenska trygghetssystemen, görs för att bekämpa sådant skattefusk som exempelvis användningen av svart arbetskraft. Även jämställdhetsfrågor med bäring på Lissabonstrategin bör ges större utrymme i det nya svenska handlingsprogram som kommer att arbetas fram under år 2008.

Riksdagen bör genom ett uttalande ställa sig bakom det nu sagda. Ett sådant uttalande ligger delvis i linje med vad som anförts i motion 2007/08:N6 (mp) i nu aktuell del.

Övriga motionsyrkanden

Utskottet vill slutligen ställa sig bakom de insatser som görs inom ramen för det svenska handlingsprogrammet för sysselsättning och tillväxt som har redovisats av regeringen i här aktuell skrivelse. Sverige har vid tidigare uppföljningar visat sig ligga långt framme när det gäller att omsätta Lissabonstrategins tankegångar i praktisk handling med positiva effekter för tillväxt och sysselsättning. Det är utskottets förvisning att det fortsatta genomförandet av det svenska handlingsprogrammet kommer att göra det än mer lönsamt att arbeta, ytterligare stärka det svenska företagsklimatet och förbättra den svenska konkurrenskraften. Förändringar av inriktningen på arbetet i linje med vad som anförts i motionerna 2007/08:N3 (v), 2007/08:N4 (s) och 2007/08:N5 (s) samt i nu berörd del av motion 2007/08:N6 (mp) är enligt utskottets uppfattning därför inte nödvändiga. Motionsyrkandena avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Övriga motionsyrkanden, punkt 3 (s)

av Thomas Östros (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Berit Högman (s) och Karin Åström (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2007/08:N4 yrkandena 1 och 2 samt 2007/08:N5 yrkande 1 och avslår motionerna 2007/08:N3, 2007/08:N5 yrkande 2 och 2007/08:N6 yrkandena 1, 2 och 5.

Ställningstagande

Beträffande Lissabonstrategins omfattning vill vi i likhet med vad som anförs i motionerna 2007/08:N4 (s) och 2007/08:N5 (s) framhålla vikten av att det fortsatta arbetet med strategin utgår från synsättet att det är väl-fungerande marknader, utbildning, en aktiv välfärdspolitik och en progressiv miljöpolitik som på ett ömsesidigt sätt bidrar till tillväxt och nya arbetstillfällen. Det tredelade hållbarhetsbegreppet där en social, en ekonomisk och en miljömässig dimension balanseras mot varandra måste genomsyra kommande handlingsprogram på ett betydligt mer genomtänkt sätt än hittills.

Enligt vår uppfattning måste framgångsrika insatser för tillväxt och sosselsättning grundas på en arbetslöshetsförsäkring med höga ersättningsnivåer och en aktiv arbetsmarknadspolitik. Det handlingsprogram som regeringen följer upp i föreliggande skrivelse saknar dessa fundament och utfallet av insatta åtgärder är därför magert. När dagens fördelaktiga konjunkturläge är historia kommer detta faktum dessutom att bli än mer påtagligt.

Ett på både lång och kort sikt mer hållbart alternativ utgör de förslag som Socialdemokraterna har väckt inom flera olika utgiftsområden i samband med budgetpropositionen för år 2008. Några av dessa avser satsningar på ökat nyföretagande, branschprogram, en nationell strategi för besöksnäringen, kommersialisering av forskningsresultat, införande av ett innovationsslån samt satsningar på exportfrämjande och socialt företagande. Det finns även förslag som lyfter fram betydelsen av en god omställnings-

försäkring vid arbetslöshet. De försämringar som regeringen genomför när det gäller arbetslöshetsförsäkringen är, enligt vår uppfattning, mycket olyckliga och motverkar möjligheterna att nå de mål som stadgas inom ramen för Lissabonstrategin.

2. Övriga motionsyrkanden, punkt 3 (v)

av Kent Persson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N3 och avslår motionerna 2007/08:N4 yrkandena 1 och 2, 2007/08:N5 yrkandena 1 och 2 samt 2007/08:N6 yrkandena 1, 2 och 5.

Ställningstagande

Den politik som regeringen driver och som avspeglas i det handlingsprogram som följs upp i här aktuell skrivelse leder till stagnerande tillväxt, ökad arbetslöshet, större utanförskap och djupare klass- och könsklyftor. Lissabonstrategins grundtankar om långsiktigt hållbar tillväxt och sysselsättning förfelas därmed helt.

Ett alternativ till regeringens politik som på ett helt annat sätt tar itu med de samhällsproblem jag nämner ovan återfinns i motion 2007/08:N3 (v). I motionen redovisas flera åtgärder som jag inte har för avsikt att upprepa i denna reservation. Det är dock klart att de i motionen föreslagna insatserna, till skillnad från regeringens, kan möta sådana stora samhälls-ekonomiska utmaningar som behovet av att utjämna löneskillnaderna mellan kvinnor och män, förbättrad infrastruktur, krafttag mot klimatförändringarna, ett stärkt utbildningsväsende och en utbyggd välfärd. Den svenska välfärdsmodellens grundvalar – en arbetsmarknadsmodell där kollektiva parter kan förhandla fram trygga och flexibla villkor, solidariskt finansierade och heltäckande socialförsäkringar samt allmänt tillgängliga välfärdstjänster – bevaras till gagn för en utveckling i linje med Lissabonstrategins övergripande målsättningar om hållbar tillväxt. Regeringens politik är den omvända: den svenska välfärdsmodellens fundament ska monteras ned, och tillväxt ska i stället grundas på framväxten av en låglö-nemarknad kännetecknad av ökade inkomst- och förmögenhetsklyftor.

Den politik som redovisas i regeringens skrivelse är också felriktad när det gäller små och medelstora företag. Jag är övertygad om att Vänsterpartiets sammantagna politik på detta område, som beskrivs mer utförligt i motionen, skulle gynna utvecklingen i dessa företag på ett mer effektivt sätt än de insatser regeringen redovisar i skrivelsen.

3. Övriga motionsyrkanden, punkt 3 (mp)

av Per Bolund (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N6 yrkandena 1, 2 och 5 samt avslår motionerna 2007/08:N3, 2007/08:N4 yrkandena 1 och 2 samt 2007/08:N5 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Enligt min mening saknas det viktiga komponenter i det handlingsprogram regeringen redovisar i skrivelsen. Andra åtgärder måste därför komplettera eller ersätta delar av det nu aktuella handlingsprogrammet. I de parti- och kommittémotioner som Miljöpartiet har väckt i anslutning till budgetspropositionen för år 2008 och i här aktuell motion 2007/08:N6 (mp) finns flera sådana förslag. I den sistnämnda motionen lyfts områden fram där jag, i likhet med motionärerna, anser att regeringen inte har redovisat tillräckliga åtgärder i Sverige eller hur den avser att agera inom EU för att lyfta fram dessa frågor. Inte sällan är det på miljöområdet som insatserna är otillräckliga. Regeringen tycks fortfarande sakna en djupare insikt om vikten av att hållbarhetskonceptets tre dimensioner tillåts samverka på ett välbalanserat sätt för att vi ska uppnå en tillväxt i linje med Lissabonstrategins grundtankar. Mer konkret kan detta exempelvis handla om att regeringen, som föreslås i sistnämnda motion, tar fram en svensk strategi innehållande förslag på klimat- respektive havsmiljöområdet och att dessa frågor drivs inför kommande uppdateringar av EU:s Lissabonstrategi.

Avslutningsvis vill jag också understryka betydelsen av att det inom ramen för Lissabonstrategin och dess genomförande inte överförs ytterligare beslutskompetens till EU inom socialpolitiken, utbildningspolitiken, arbetsmarknadspolitiken och den ekonomiska politiken. På miljöområdet är viss överflyttning acceptabel men först om det visar sig att den nationella miljöpolitiken inte får önskvärda effekter.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2007/08:23 Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning – Uppföljningsrapport 2007.

Följdmotionerna

2007/08:N3 av Kent Persson m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om makroekonomisk politik, mikroekonomisk politik och sysselsättning.

2007/08:N4 av Thomas Östros m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att Lissabonstrategin även framöver ska betona en helhetssyn på tillväxt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en aktiv närings- och arbetsmarknadspolitik för att stärka svensk konkurrenskraft.

2007/08:N5 av Sylvia Lindgren m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att Lissabonstrategin även framöver ska betona en helhetssyn på tillväxt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att förstå och ta till vara storstadsregionens potential för att stärka svensk konkurrenskraft.

2007/08:N6 av Ulf Holm och Mikaela Valtersson (båda mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det inom ramen för Lissabonstrategin och dess genomförande inte ska överföras ytterligare beslutskompetens till EU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram en svensk strategi innehållande konkreta förslag inom klimat- och havsmiljöfrågan att driva inom EU inför kommande uppdateringar av EU:s Lissabonstrategi.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att jämställdhetsarbetet ska vara integrerat i alla politikområden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att motverka skattefusk och svartarbete.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen utifrån riktlinjerna i Lissabonstrategin ska lägga fram förslag på konkreta åtgärder för att motverka klimatförändringar och främja en hållbar utveckling i Sverige.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen, som en del i arbetet med genomförandet av Sveriges del i Lissabonstrategin, bör lära av andra länders arbete med social ekonomi och mot bakgrund av svenska förslag inom området social ekonomi utarbetar en svensk strategi för socialt företagande.

BILAGA 2

De integrerade riktlinjerna

Makroekonomisk politik

- *Riktlinje 1:* Säkerställa ekonomisk stabilitet för hållbar tillväxt.
- *Riktlinje 2:* Trygga ekonomisk och finanspolitisk hållbarhet.
- *Riktlinje 3:* Främja en effektiv resursfördelning.
- *Riktlinje 4:* Säkerställa en löneutveckling som bidrar till makroekonomisk stabilitet och tillväxt.
- *Riktlinje 5:* Främja större samstämmighet mellan makroekonomisk politik, strukturpolitik och sysselsättningspolitik.
- *Riktlinje 6:* Verka för ett dynamiskt och väl fungerande EMU (i skriften hänvisas till riktlinjerna 1–5).

Mikroekonomisk politik

- *Riktlinjerna 7 och 8:* Öka och förbättra investeringar i forskning och utveckling och stödja alla former av innovation.
- *Riktlinje 9:* Underlätta spridning och användning av informations- och kommunikationsteknik.
- *Riktlinje 10:* Stärka den industriella basens konkurrensfördelar.
- *Riktlinje 11:* Främja ett hållbart användande av resurser och stärka synergierna mellan miljöpolitik och tillväxt.
- *Riktlinje 12:* Utvidga och fördjupa den inre marknaden.
- *Riktlinje 13:* Säkerställa öppna och konkurrenskraftiga marknader i och utanför Europa.
- *Riktlinje 14:* Skapa ett mer konkurrenskraftigt företagsklimat och stimulera privata initiativ genom regelförbättring.
- *Riktlinje 15:* Främja en mer företagsvänlig kultur och skapa ett gynnsamt klimat för små och medelstora företag.
- *Riktlinje 16:* Utvidga, förbättra och sammanlänka den europeiska infrastrukturen.

Sysselsättningspolitik

- *Riktlinje 17:* Genomföra en sysselsättningspolitik som syftar till att uppnå full sysselsättning, förbättra kvaliteten och produktiviteten i arbetet och öka graden av social och territoriell sammanhållning.
- *Riktlinje 18:* Främja en livscykelinriktad syn på arbete.
- *Riktlinje 19:* Sörja för en arbetsmarknad som är öppen för alla, göra arbete mer attraktivt och göra arbete lönsamt för arbetssökande, även för mindre gynnade personer och personer utanför arbetskraften.
- *Riktlinje 20:* Förbättra förmågan att möta arbetsmarknadens behov.

- *Riktlinje 21:* Främja flexibilitet i kombination med anställningstrygghet och minska segmenteringen av arbetsmarknaden, med vederbörligt beaktande av den roll som tillkommer arbetsmarknadens parter.
- *Riktlinje 22:* Sörja för en sysselsättningsfrämjande utveckling av arbetskostnader och mekanismer för fastställande av löner.
- *Riktlinjerna 23 och 24:* Anpassa utbildningssystemet till nya kompetenskrav genom att utöka och förbättra investeringarna i humankapital.

BILAGA 3

Strukturindikatorer för uppföljning av Lissabonstrategin, år 2006

Indikatorer	Sverige	EU15	EU27	Sverige bland de tre bästa	Sverige bland de tre sämsta
BNP per capita ¹	120,3	112,2	100		
Arbetsproduktivitet ²	110,1	110,4	100		
Sysselsättningsgrad ³ (%)	73,1	66,0	64,4	X	
män	75,5	73,5	71,6		
kvinnor	70,7	58,6	57,2	X	
äldre ⁴	69,6	45,3	43,5	X	
äldre män	72,3	54,1	52,6	X	
äldre kvinnor	66,9	36,8	34,8	X	
Långtidsarbetslösa ⁵ (%)	1,1	3,1	3,6	X	
Reg. skillnader i sysselsättn. ⁶	3,0	10,9	11,9	X	
män	2,8	7,9	9,7	X	
kvinnor	3,5	16,9	16,9	X	
Andel pers. i risk för fattigd. ⁷	9	16	16	X	
män	9	15	15	X	
kvinnor	10	17	17		
Prisnivå	117,9	104,9	100		X
Utbildningsnivå ⁸	86,5	74,8	77,8		
män	84,5	71,5	74,8		
kvinnor	88,6	78,2	80,7		
Invest. i näringsl. (% av BNP)	14,7	18,1	18,2		X
Invest. i FoU ⁹	3,86	1,91	1,84	X	
Utsläpp av växthusgaser ¹⁰	96,4	99,1	92,7		
Energiintensitet i ekonomin ¹¹	204,34	184,85	208,05		
Godstransporter relativt BNP ¹²	90,2	104,8	104,6		

Källa: Eurostats hemsida, Structural indicators, 2007-10-15.

1. Köpkraftsjusterad BNP, index EU 27 = 100.

2. Köpkraftsjusterad BNP per anställd person, index EU 27 = 100.

3. 15–64 år

4. 55–64 år

5. Arbetslös tolv månader eller längre i procent av arbetskraften. Preliminär.

6. Regionala skillnader i sysselsättning, variationskoefficient (åldersgrupp 15–64 år) på NUTS 2-nivå.

7. Andel personer med disponibel ekvivalerad inkomst under fattigdomströskeln (satt till 60 % av nationell disponibel medianinkomst). Efter sociala transfereringar.

8. Andel med gymnasieutbildning bland personer 20–24 år.

9. Procent av BNP. För EU Eurostats uppskattning, 2005.

10. Jämfört med basåret 1990 = 100 (i CO₂-ekvivalenter), 2004.

11. Energiförbrukning i procent av BNP 2005.

12. Inrikes godstransport i procent av BNP mätt som tonvikt kilometer/BNP, 2005.